

หลักสูตรการทำไส้เมี่ยง จำนวน 15 ชั่วโมง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอโกสุมพินคร

หลักสูตรการทำไส้เมี่ยง

1. ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชน ได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับ ศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทย ให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน ไส้เมี่ยง ความเป็นมาคือในยุคสมัยก่อนนั้นยังไม่มีเครื่องอย่างเช่นทุกวันนี้ การไปมาหาสู่ก็ลำบาก จะเข้าไปอำเภอหรือจังหวัดก็ต้องใช้เกวียนหรือเดินเอา ขึ้นเขาลงห้วย ยิ่งหน้าฝนก็ลำบากมาก ต้องใช้เวลาเดินทางอย่างน้อยก็ 2 วัน ไม่เหมือนทุกวันนี้ เมื่อก่อนไม่มีแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีสถานที่บริการ ให้ท่องเที่ยว ชาวบ้านเมื่อเลิกจากการทำไร่ทำนา ค่าสินมาไม่รู้จะไปไหน ไททศน์ วิทย์ ก็ไม่มีดูอย่างเช่นทุกวันนี้ ก็จะมารวมกลุ่มคุยกันในเรื่องของการทำมาหากิน และเรื่องต่างๆ การที่จะนั่งคุยอย่างเดียวมันก็ไม่ออกรสชาติ ดังนั้นผู้ที่มา ก็จะหาพืชผักจากบ้านของตนเองมาคนละอย่างสองอย่างที่มีอยู่ส่วนใหญ่ก็จะเป็นพืชผักสมุนไพรพื้นบ้านเอามารวมกัน ชาวบ้านเรียกว่า " กินเมี่ยง " ไส้เมี่ยง เป็นอาหารว่างกินเล่นที่มีมาตั้งแต่โบราณสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นตามกาลเวลาที่ผ่านไป แต่การกินเมี่ยงตามแบบฉบับของ “ไทเลย” ก็ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ถูกถ่ายทอดมาจากดั้งเดิมแต่ก่อนเก่านิยมกินกับเครื่องเคียงและน้ำเมี่ยง การกินเมี่ยงหรือการแต่งเครื่องเมี่ยงเป็นอะไรที่ยุ่งยากอย่างมาก ถ้าคนไม่ชอบ ไม่มีความละเอียดอ่อนในการคัดสรรวัตถุดิบมากพอคงเป็นอันไม่ต้องกินกันเลยทีเดียวก็ได้ เพราะต้องกินกับเครื่องเคียงมากมายหลายอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นพืชผักนานาพันธุ์สมุนไพรพื้นบ้านที่หาได้ตามไร่สวนแถวบ้านเราเอง การแต่งเมี่ยง หรือเครื่องเคียงจะประกอบด้วย พริกสด ข่า กระเทียม หอมแดง ตะไคร้ ถั่วฝักยาว มะพร้าว มะเขือ มะเขือเครือ (มะเขือเทศพื้นเมือง) มะนาว ทุกอย่างที่กล่าวมาต้องหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ และที่ขาดไม่ได้ก็คือใบของผักสำหรับการห่อเครื่องเคียงเหล่านี้ อย่างใบชะพลู ผักขึ้นาก ใบพลู ฯลฯ ซึ่งวัตถุดิบการแต่งเมี่ยงก็ไม่ได้กำหนดไว้ตายตัวว่าต้องครบตามสูตรที่กล่าวมา ถือเอาตามความสะดวกของผู้กินตามพืชผักสมุนไพรรอบบ้านที่มีอยู่เป็นสำคัญนั้นก็เพียงพอแล้วส่วนใหญ่พืชผักเครื่องเคียงจะเป็นสมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อร่างกายเราอย่างมาก ทั้งจะช่วยต้านทานโรคที่อาจเกิดขึ้นกับร่างกายเราทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ น้ำเมี่ยงสำหรับกินเมี่ยงมีอยู่ 2 แบบตามความชอบของผู้กินทั้งเป็น “น้ำหวาน” ที่ทำแบบง่ายๆ ประกอบด้วย น้ำปลา น้ำตาล พริกสด ผงชูรส อีกแบบคือน้ำปลาร้า ประกอบด้วย น้ำปลาร้า เกลือ พริกสด ผงชูรส ผสมเข้ากันก็เป็นอันเสร็จเรียบร้อยพร้อมกิน การกินเมี่ยงนิยมกินเป็นคำๆ ห่อกินเองตามต้องการ หรือตามเครื่องเคียงที่มี เคล็ดลับการกินเมี่ยงให้อร่อยขึ้นอยู่กับการปรุงของคนกินในแต่ละคำ รสชาติอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละคำที่หยิบเครื่องใส่ลงไปในแต่ละคำควรหยิบใส่ให้พอ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของการทำไส้เมี่ยงได้
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทำไส้เมี่ยง
- 2.4 ปฏิบัติการทำไส้เมี่ยงได้

- 2.5 อธิบายคุณค่าของการทำไส้เมี่ยงได้
- 2.6 จัดหาหรือจัดทำกรบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 2.7 คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายไส้เมี่ยงได้
- 2.8 อธิบายช่องทางการจัดการตลาดของการทำไส้เมี่ยงได้

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4. ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง ½

ภาคปฏิบัติ 12 ชั่วโมง ½

5. โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพการทำไส้เมี่ยง	- ความสำคัญในการประกอบอาชีพ	- ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ - แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพธุรกิจ - ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ - การบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการขายสินค้าทางออนไลน์	จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ	30 นาที	30 นาที
2	ทักษะการประกอบอาชีพการทำไส้เมี่ยง	- อุปกรณ์การทำไส้เมี่ยง	จัดกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการคิดเป็น และความเป็นไปได้ รวมทั้งการศึกษาดูงานเพื่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	วิธีการทำไส้เมี่ยง - มะพร้าวแก่ ถั่วลิสง น้ำตาลทราย เกลือ กระเทียม ชিংแก่ ใบมะกรูด และงาขาว - การสร้างเพจสำหรับการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต	1 ชั่วโมง	11 ชั่วโมง
3	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไส้เมี่ยง	- การสำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากร	- การกำหนดและควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ - การลดต้นทุน การผลิตแต่คุณภาพคงเดิม - การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ - เรียนรู้จากวิทยากร - เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ผู้รู้ - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	30 นาที	30 นาที

			- ศึกษาข้อมูลการตลาด - วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน - การคิดต้นทุนการผลิต - การกำหนดราคาขาย - การส่งเสริมการขาย - การกระจายสินค้า	- เรียนรู้จากกลุ่ม โดย - การพบกลุ่มเพื่อ - แลกเปลี่ยนเรียนรู้		
4	โครงการประกอบอาชีพการทำไส้เมี่ยง	- ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ	- องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ - ประโยชน์ของโครงการ	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการการผลิต และการบริหารจัดการทางการตลาด	30 นาที	30 นาที

6. การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ

7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์

7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา

7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

9. การจบหลักสูตร

9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

10. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร

ใบสำคัญผู้ผ่านการอบรม แบบ กศ.ตน.11

11. การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวน ชั่วโมง และความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือก สาระ การประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

.....งานหลักสูตร
(นางสาวยมลพร โสภภาพันธุ์)

.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาวจรัสศรี คำแหง)

.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางภัทรศินี มณีธรรม)

ประธานกรรมการสถานศึกษา

.....ผู้อนุมัติ

ผู้อำนวยการ กศน.อ.พรานกระต่าย ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการ สกร.อ.พรานกระต่าย
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อ.โกสัมพินคร ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการ สกร.อ.โกสัมพ

นคร